

Pasa Hasan-argumentare si caracterizare

"Pasa Hasan" este o balada culta, aceea specie a genului epic in versuri inspirata de traditia istorica sau populara si care relateaza o intamplare eroica sau legendara. Punctul de plecare al baladei este un moment din istoria nationala: lupta de la Calugareni, infatisata de Nicolae Balcescu in „Romanii supt Mihai-Voievod Viteazu”.

Compozitional, discursul liric este alcatuit din 12 strofe structurate dupa momentele subiectului. Fiecare moment este dezvoltat de cate o imagine ce da baladei o puternica vibratie patriotica.

Perspectiva din care ni sunt relatate intamplarile este cea a lui Hasan. Astfel textul este „colorat” de starile sufletesti ale sultanului. Cele 12 strofe sunt organizate in trei tablouri: batalia, dramatica urmarire si deznodamantul ironic. Figura artistica pe care se organizeaza aceste trei tablouri este antiteza, care pune fata in fata cele doua armate si cei doi conducatori.

Balada incepe cu imaginea panoramica a campului de lupta. Inca de la inceputul textului Mihai apare intr-o ipostaza impunatoare: „prin siruri cu fulgeru-n mana”. El poarta insemnul puterii supreme, fulgerul. Metafora numeste arma si sugereaza puterea ei teribila. Prezentarea facuta de autor este un mijloc al caracterizarii directe.

In tabloul luptei, Mihai este caracterizat indirect prin fapte si atitudini. Voda este pretutindenii pe campul de lupta. El este condus de un puternic sentiment patriotic si devine un exemplu pentru armata prin forta cu care se daruie acestei cauze drepte. Bun organizator, el preia „fraiele” luptei si aduce haos si moarte in randul dusmanilor.

Dramatica urmarire schimba perspectiva si imbogateste mijloacele de caracterizare. Totul este o proiectie interioara generata de sentimentul de frica fata de evenimentele din jur. Din perspectiva fricii sultanului, aparitia voievodului capata proportiile unui cosmar. Figura artistica predominanta este hiperbola. Unicitatea domnitorului este data de epitetul individualizator „salbatecul voda” care exprima

atat puterea fizica cat si cea suflteasca. Imaginea vizuala „e-n zale si fier” si cea auditiva „ si zalele-i zuruie crunte” deplaseaza accentul in planul legendar.

Dimensiunile uriase ale domnitorului sunt evidentiata prin intermediul comparatiilor hiperbolice „ si vorba-i tunet/ rasufletul ger”.

Ultimul vers are valoarea unei concluzii „si voda-i un munte”. Muntele este punctul de intalnire dintre cer si pamant si salas al zeilor. Mihai este un munte spiritual ce nu poate fi escaladat de cotropitorii turci si care prin ochii lui Hasan devine o stihie a naturii. In antiteza cu voievodul este caracterizat Hasan. Mai intai acesta sta departe si priveste lupta. Infatisarea ii este transfigurata: „ochii de sange, barba valvoi, ii dardaie dintii, e galben-pierit”. Gesturile si atitudinea il scot din sfera normalitatii si a umanului. Portul lui Mihai este glorios iar al lui Hasan grotesc.

Finalul ironic desavarseste antiteza. Voda si armata sa au invins, iar Hasan fuge umilit.

Varietatea formulelor folosite confera stilului armonie si finete. Pentru a reda culoarea epocii autorul foloseste o serie de arhaisme („enicer”, „pasa”, „ghiaur”). Limbajul este presarat cu expresii populare extrem de sugestive care au rol de a umaniza personajele „ii dardaie dintii”. Hiperbolele au rol de a evidentia neobisnuitul intamplarilor si caracterul exceptional al domnitorului. Aliteratiile „zalele-i zuruie crunte” si verbele la prezent redau o imagine de sfarsit de lume si implica cititorul in actiune.

Poezia cuprind 12 strofe, fiecare cu cate 6 versuri ultimul fiind mai scurt. Masura primelor cinci e de 9-11 silabe iar a ultimului de 6 silabe. Rima este constituita dupa schema „abbaab” iar ritmul este amfibrahic.

Prin imbinarea intamplarilor reale cu cele fabuloase, prin hiperbolizarea personajelor si a faptelor lor, „Pasa Hasan” este o balada culta.